

BIBEL

Svenska Bibelsällskapets tidning
2/2012

Läsningen som öppnar för en aha-upplevelse

Sid 8

Bibeln & jag är temat för
tidningen, och Cissi Glittvik
är först ut.

Sid **5**

Sten-Gunnar Hedin berättar
personligt om sin bibel-
relation.

Sid **6**

Sommarens korsord kan ge
lyssnarvinst.

Sid **12**

Kina behöver fler biblar, och
det går att hjälpa till.

Sid **15**

Gratis guide för bibelläsning

Bibelsällskapet ger varje år ut en bibelläsningsplan, *Bibelläsning & Bön*. 2012 års bibelläsningsplan hämtar texterna från kyrkoårets teman. Behöver du ett exemplar för egen del och kanske ett för din vän skickar vi dem gratis.

Beställ *Bibelläsning & Bön* via nätet på www.bibelbutik.se eller ring 018-18 63 30. Beställningsnr 1061.

Evangelium sålt för 100 miljoner

En 1300 år gammal utgåva av Johannesevangeliet har köpts in av British Library för cirka 100 miljoner kronor. Säljarna var jesuitorden i England som lånat ut det unika exemplaret till British Library. Förra året drog biblioteket i gång en insamling för att kunna köpa loss boken som går under namnet S:t Cuthberts gospel och anses vara den äldsta inbundna bok som finns bevarad i original i Europa. Boken tillhörde en gång Saint Cuthbert of Lindisfarne, och placerades i hans grav år 698. När hans grav flyttades på 1100-talet hittades boken.

Foto Olaf Brandt

Bli sommarens bästa byggare!

"Sommaren är kort, det mesta regnar bort" är en sångtext vi känner igen. Visst kommer det att vara ett antal regniga dagar även denna sommar, men i år kan du ta dig an ett bygge av ovanligt slag. Bygg ett tabernakel!

Byggsatsen består av mer än 300 delar och är i skala 1:90. Det kommer att behövas ett antal "regniga" dagar för att fullborda bygget. Delarna är omålade, vilket ger dig utmaningen att måla dem efter de instruktioner som finns i Bibeln. Bygg och umgås, eller bygg själv.

Tabernaklet beställer du från Bibelbutikens på www.bibelbutik.se eller så ringer du 018-18 63 39. Beställningsnumret är 1698 och priset 298:-.

Bibeln under lupp

Bibelsällskapet har producerat en affisch där Bibel 2000 ryms på ett ark! För att kunna läsa texten måste man använda lupp. Poängen är att väcka nyfikenhet och skapa medvetenhet om att man med enbart ytligt betraktande riskerar att missa målet, meningen med livet. Jesaja profeterade: "Ni skall höra men ingenting förstå, ni skall se men ingenting fatta." (Jes 6:9).

Med anknytning till detta sade Jesus: "Därför talar jag till dem i liknelser, ty fast de ser, ser de inte, och fast de hör, hör de inte och förstår inte" (Matt 13:13). Affischens lupp har fokus på ordet "prick". Jesus sade: "Sannerligen, innan himlen och jorden förgår skall inte en enda bokstav, inte minsta prick i lagen förgå" (Matt 5:18). På grekiska talas det om ett "jota" (iota). Att inte fatta ett jota är att missa poängen.

Apropå temat Bibeln & jag ...

Original Anders Persson

Bibeln på scenen

Från vänster parkett, rätt högt, hade jag utmärkt utsikt över scenen. Platsen var Göteborg, lokalen Stadsteatern. Vi var 540 besökare i nästan fullsatt salong. Den här kvällen framfördes *Bibeln* på stora scenen – en av tjugofem föreställningar under tiden februari till maj. Under våren har cirka 10 000 sett föreställningen Bibeln. I programbladet kunde vi läsa en text av professor Svante Nordin, Lund:

”Bibeln är den heliga skrift, den är Guds egna ord. Så är det för judarnas gamla testamente, så var det för de kristna som lade till det nya. Också muslimer – Koran byggde vidare på Bibelns berättelser. Men för den moderna västerlänningen är Bibeln dessutom en av vår tids urkunder. Ingen bok har betytt mera för att forma den speciella kulturtradition som vi tillhör. Den har utgjort en källa för revolt och kritik, skämt och parodi. Men också varit ett outtömligt förråd av berättelser och gestalter, sinnebilder och citat.”

Det är något anmärkningsvärt som sker i vår så kallade sekulariserade tid. På teatrarnas scener, på tidningarnas kultursidor, i romaner, i deckare och på You Tube pågår samtalet om Bibeln med ökad intensitet. Dess angelägna budskap och kontext lämnar ingen oberörd.

På Stadsteaterns scen i Göteborg gestaltas Noa, Mose, Josua, Jeremia, Jona, Job, Elisabet och Maria och alla de andra i Bibelns texter så levande att vi tar dem till oss som nära vänner. Hela tiden andas Gud på människorna, är nära, delaktig, pådrivande och utmanande. Livets mening, kampen mellan det onda och det goda, vem som vinner och vem som förlorar engagerar och kryper under skinnet.

Och korset finns där, uppståndelsen likaså, som korta, sublimes antydningar, undertydliga och samtidigt kristallklara. Bibelns röda tråd om en Gud som älskar sin skapelse ovillkorligt går inte att missa. När alla försök att styra upp människorna med lagen misslyckas tonar Kärlekens lov ur 1 Kor 13 fram som ett avgörande trendbrott. Bibelsällskapet hade inte kunnat göra det bättre när det handlar om att ”göra Bibeln känd”. De andra stegen i vår mission, att göra Bibeln trodd och efterföljd, ska vi inte förvänta oss av teat-

Foto Ola Kläbje

Nina Anjani i pjäsen *Bibeln* på Göteborgs Stadsteater.

rar och kultursidor. Det är vår utmaning att tillsammans med kyrkorna och deras kontakter med sökare finna vägar till tro och lärjungaskap. Till nästa säsong borde föreställningen Bibeln ges på någon av scenerna i Stockholm – och därefter vidare ut över landet.

Krister Andersson
Generalsekreterare

Svenska Bibelsällskapet

arbetar för att Bibeln ska översättas, spridas och användas. Vi är en del av världens största bibelrörelse som heter United Bible Societies, UBS. Via UBS arbetar vi tillsammans med 146 andra bibelsällskap för att göra världens mest lästa bok ännu mer känd och tillgänglig.

Kontakt

Besöksadress
Bangårdsgatan 4 A, Uppsala

Postadress
Box 1235, 751 42 Uppsala

Tfn 018-18 63 30
Fax 018-18 63 31

E-post info@bibeln.se

Org nr 802000-3292

Webbplatser

www.bibelsallskapet.se
www.bibelbutiken.se
www.bibeln.se

Ge en gåva

Välkommen att ge en gåva till Bibelsällskapets arbete! Använd något av kontonumren nedan.

Pg 90 06 26-3
Bg 900-6263

90 SVENSK
KONTO INSAMLINGS
KONTROLL

Tidningen BIBEL

ges ut av Svenska Bibelsällskapet

Ansvarig utgivare
Krister Andersson
E-post krister@bibeln.se

Redaktör/layoutare
Lotta Ring
E-post lotta@bibeln.se

ISSN 1403

Omslagsbild

Bibelläsning i det gröna
Foto Shutterstock

Tryckeri, Lenanders Grafiska, Kalmar 2012

Bibelöversättning i världen

STOLT CHEF

Hur fungerar egentligen det här med bibelöversättning? Svenska Bibelsällskapet stöttar flera internationella projekt via United Bible Societies (UBS). Alexander Schweitzer som ansvarar för arbetet berättar om bibelöversättning och dess vedermödor och mål i samband med att UBS servicecenter i England får ny struktur.

Alexander Schweitzer, vem är du?

– Jag är teolog med Bibeln som specialitet! Jag har arbetat inom översättning, produktion och distribution av Bibeln, Guds ord, i över 15 år. Först inom katolska kyrkan, sedan som ansvarig för Europa-Mellanöstern och chef för Översättningscentrum i United Bible Societies.

Varför finns United Bible Societies, UBS?

– Det gemensamma målet är att sprida Bibeln och att hjälpa människor att uppleva den livsförändrande kraften i Guds ord. UBS bildades efter andra världskriget 1946 som ett svar på en

särad och kluven värld i akut behov av helande och försoning. I dag består UBS av 146 bibelsällskap i världen.

Vad är din vision vad gäller översättning?

– Den övergripande visionen är att göra Guds ord tillgängligt för 2/3 av världens befolkning på önskat språk i önskat format inom tio år! UBS omstrukturerar sin översättningstjänst och flyttar ansvaret från central till lokal nivå. Detta är en svår balansgång mellan lokalt översättningsarbete och de verktyg som garanterar en gemensam kvalitetsnivå. Det behövs alltid expertis i form av exegeter och lingvister.

Alla bibelsällskap arbetar i ekumeniska sammanhang, vad innebär det?

– Öppenhet och lyhördhet för olika traditioner och preferenser kan vara en utmaning. Bibeln är alla kristnas gemensamma arv och ofta den enda plattform som förenar allas bekännelser. Jag vet flera länder i Centralasien där det nationella bibelsällskapet är den enda plats, det enda forum, där alla kristna samfund kan träffas, stödja varandra och leva ut sin tro.

Vad skulle vara det optimala sättet att översätta Bibeln i dag?

– Generellt sett behövs lokal kunskap om samhälle, kultur, religiositet, kyrkliga traditioner och språk där översättningen ska användas, samtidigt som specialistkunskaperna behövs. Det perfekta resultatet av en översättning är när texten verkligen fungerar i sitt nya sammanhang. I vår tid av digitalisering är det dessutom lättare än tidigare att låta det mottagande samhället delta i översättningsprocessen, både aktivt och passivt!

Har översättare särskilda ”verktyg”?

– Visst! Vi kan tänka oss språklig och exegetisk kompetens, inklusive goda kunskaper i källspråket och målspråket. I de flesta fall kan sådana färdigheter inte hittas i en och samma person, arbetet kräver alltså ett intelligent sammansatt översättningsteam. När det gäller tekniska hjälpmedel är programvara som underlättar översättningsarbetet avgörande, även hårdvara och internetanslutning.

Några bibelöversättare lever under fattiga förhållanden och översätter små språk.

Kan de ha vetenskapliga ambitioner?

– Det är alltid bra att ha ambitioner – och att vara realistisk på samma gång! I många fall är det inte möjligt att finna inhemska översättare med stor akademisk kompetens. Därför arbetar vi med översättningsteam som får ytterligare besök av specialister. Det ska vara god balans mellan den lokala ingången och en fungerande kvalitetskontroll. Kvalitet är både ett krav och en specifik styrka hos UBS översättartjänst!

I processen från källtext till målspråk, bör man hålla sig nära källan?

– Det beror på läsekretsen eller på vilken funktion man vill att översättningen ska ha. I mer akademiska sammanhang kan en översättning vara mer bokstavlig. De olika liturgiska traditioner som kristna samfund har skapar olika förväntningar. I de flesta fall översätts den ursprungliga betydelsen i en viss språklig, kulturell och historisk dräkt till bilder som förmedlar denna mening i ett nytt språkligt och samhälleligt sammanhang. Med andra ord ska döda bokstäver i Bibeln bli levande ord för mottagaren.

Hur vill du utveckla arbetet?

– För närvarande utbildar vi lokala resurspersoner och ger de nationella bibelsällskapen verktyg att ta över ansvar. Översättning och publicering behöver också gå tydligare hand i hand, och så ska vi berätta mer om vårt härliga arbete så att fler i världen blir medvetna om det!

Lotta Ring

Foto: Olof Brandt

Alexander Schweitzer från United Bible Societies hälsade på i Uppsala i samband med Bibelsällskapets huvudmannaråd i april.

När Cissi Glittvik arbetar som studentpastor i Göteborg och med sitt företag Hopp och tro försöker hon hitta ett tilltal som fungerar för den moderna människan. Även om ämnet är så gammalt som Bibeln.

Text Jonas Eek & foto Kristin Lidell

Vad betyder Bibeln för dig, Cissi?

Cissi Glittvik är färgstark. Bokstavligt och bildligt. Bokstavligt eftersom hon inte ser ut som fördomen säger att en missionspastor ser ut, med påtagligt röda läppar och kraftigt markerade glasögonbågar. Bildligt då hennes språk bubblar fram, lekfullt, småskrattande och fullt med uttryck som inte alltid följer vedertagna mönster:

– Jag tycker att kristen tro är som en BH, säger hon, den ska stötta, lyfta och bära. Den bilden har jag predikat över, inte för att provocera utan för att finna tilltalet till den moderna människan. Det ledde till att en person i församlingen i efterhand har sagt, att varje morgon när hon knäpper på sin BH tänker hon på trons roll i hennes liv. Det är lite fräckt ...

Rak i ryggen

I arbetet med förkunnelsen fascinerar Glittvik av Bibelns texter, att de rymmer flera skikt och har så många ingångar.

– Ett favoritställe är när Jesus möter kvinnan med krökt rygg (Luk 13: 10-17). När han botar henne leder det till att hon kan räta på ryggen, stå upprätt och därmed få helt nya perspektiv på livet. Den texten visar vad trons och Bibelns budskap handlar om.

Historiskt representerar frikyrkan en läsartidning, där man värvat det dagliga umgänget med bibelordet. Det positiva i detta är grundtanken att alla kan själva läsa och tolka Bibeln. Det ne-

*Ett av Cissi Glittviks
favoritbibelställen
är Luk 13:10–17.
”... Genast kunde hon
räta på sig, och hon
prisade Gud ...”*

gativa kan vara om människor får dåligt samvete för att de läser ”för lite” eller ”för sällan”.

– Det blir ju fel om Bibeln ger folk dåligt samvete, eftersom budskapet är det motsatta. Dessutom handlar ju Bibelns fortlevnad mindre om min läsning och mycket mer om min livsföring.

Hon fortsätter:

– För det är livet som står i centrum i tron och i Bibeln. Det finns många som är blinda eller går krökta. Till dessa – till oss alla! – kommer Bibelns erbjudande om livstolkning: att försöka förstå tillvarons sammanhang och se de egna förutsättningarna. Och framför allt, att våga tro att det bär!

Cissi resonerar om Bibelns helighet. Å ena sidan är det inte Guds ord, utan människors ord om Gud. Å andra sidan är Bibeln så oändligt mycket mer värd än en vanlig bok.

– Det är en helig text. Men inte helig i betydelsen att vi inte får tolka, tvivla eller jobba med texten. Tvärtom är Bibeln en text att verkligen leva i dialog med.

Kanske är det häri som heligheten ligger. För det är inte särskilt många texter som tål att levast tillsammans med ...

Tänker efter

När samtalet går mot sitt slut säger hon:

– Fast det är inte enkelt. Vissa texter är svåra och somliga måste vi gå förbi. Men andra är det nödvändigt att stanna upp inför, mitt i deras obegriplighet. Jag hade en predikoserie om ”vidriga berättelser i Gamla testamentet”. Inte för att ge svar utan för att ställa frågorna. Det finns två typer av förkunnare, antingen har jag svaret eller så ställer jag frågorna.

– Personligen önskar jag skapa en process hos lyssnaren som driver frågan: Hur tänker jag? För det är just den processen som Bibeln väcker hos mig.

(Textens copyright tillhör Korsvåg, Göteborgs stiftstidning)

STENKOLL

Över 40 år med Bibeln som arbetsverktyg

Bibeln har varit mitt "arbetsverktyg" i över fyrtio år! Det har skapat en särskild relation till Boken. Jag kallar det "relation" men avser inte det i något slags matematisk mening utan som en social relation.

Jag vet att man då brukar tala om relationen en individ kan ha till en annan individ, ett mellanmänniskt förhållande, men kan man ha det till en bok? Just nu finner jag inget bättre sätt att beskriva mitt förhållande till Bibeln på.

Det har inneburit att känsla, närhet och "umgänge" har växlat under åren, så som det kan göra i en relation till en individ, men hela tiden har jag levt med Boken. Alldeles uppriktigt vågar jag påstå att detta förhållande inte har skapats

enbart därför att mitt liv blev predikantens, Bibeln hade en självklar plats i mitt liv redan som barn.

Mor bekännande kristen

Min mor blev en personligt bekännande kristen redan innan hon gifte sig med min far, en radikal ateist långt ute på

”*... hon gifte sig med min far, en radikal ateist långt ute på vänsterkanten.*”

vänsterkanten. Han blev omvänd i en väckelse som gick fram över bygden, och lika radikal som han varit i politiskt avseende blev han nu i sin kristna tro. Allt var verkligt! Här och nu lever Kristus!

Det intresse för litteratur, som han bevarade tills han dog 90 år gammal, fortsatte efter omvändelsen men bytte till stor del inriktning. Han gjorde så spännande upptäckter i den bok som han nu framför allt läste, och jag minns hans högljudda, glada utrop när han gjorde någon ny upptäckt.

Blev nyfiken på fars bok

Det var inte underligt att jag tidigt blev nyfiken på Boken han läste ur. Långt innan jag i övre tonåren beslutade mig för att bekänna Jesus Kristus som min personlige frälsare blev därför Bibeln min dagliga läsning. Inte minst Gamla testamentet fascinerade mig. Senare i livet upptäckte jag att även om läsningen då mest berodde på allmänt litteraturintresse, gav den mig en bakgrund, ett raster, som gett kontur åt mitt arbete med Nya testamentet. Från min far har jag

också bevarat ett uttryck som framstår sannare ju äldre jag blir: "Det är nyttigt att läsa om Bibeln, men viktigare att läsa Bibeln."

Som predikant och som bibellärare i evangelistkurser och på bibelskolor har jag under åren haft god nytta av att känna till vad som forskats, skrivits och sagts om Bibeln, men än större nytta av att följa fars råd: "Läs själv!"

Här kan jag förstås inte förbigå ett par, kanske lite udda, sätt att läsa. Det har mer med min personliga läsning att göra och mindre med min roll som predikant – även om det påverkat predikanten och bibelläraren.

Ett gott råd

En av min ungdoms predikanter gav mig ett råd för personlig bibelläsning. Trots alla år som nu gått och alla olika tolkningsmodeller jag har sett och hört är det med det lite naiva rådet som "glasögon" jag fortfarande läser bibeltexten. Han kallade det "ljuset-modellen", bokstäverna i ordet LJUSET hjälper mig att se det angelägna i dagens läsning.

L = löfte/lärdom?

J = Jesus i texten?

U = utmaning/uppmaning för i dag?

S = synd, påminns jag om något som jag behöver förlåtelse för, befrielse från?

E = exempel, efterföljansvärt för mig?

T = tillämpning i dag?

En annan vana jag sedan många år har är att börja varje dag med att läsa ett av Ordspråksbokens 31 kapitel.

Första dagen i månaden läser jag kapitel 1, andra dagen kapitel 2 etcetera. Visserligen blir det flera kapitel i slutet av de månader som har färre dagar ... Lika omöjligt har det blivit att sluta

Fakta: Sten-Gunnar Hedin

Tidigare pastor i pingstförsamlingarna i Junsele, Östersund, Södertälje (i tre olika perioder) och i Filadelfiaförsamlingen i Stockholm. Har varit föreståndare för trossamfundet Pingst – fria församlingar i samverkan och Riksföreningen

med samma namn. Han är engagerad i nykterhetsrörelsen och har initierat och är ordförande för Vita Nykter (en organisation som certifierar alkoholfria miljöer, utbildar i alkoholicy för föreningar etc och mobiliserar opinion för alkoholfria miljöer). Han är också förbundsordförande för RPG, Riksförbundet pensionärsgemenskap.

Sten-Gunnar har varit ledamot i Bibelsällskapets huvudmannaråd och styrelse åren 1990–2012.

dagen utan att läsa Ps 4:7-9! Även om detta kan uppfattas som rutin och kanske nästan som tvångshandling kan jag försäkra att jag då och då överraskas av att göra helt nya upptäckter, sådant som jag inte sett på det sättet förut.

En räddningsplan

Ibland får jag frågan vilken bibelsyn jag har. Det är inte en helt lätt fråga att besvara. Min hållning är att Bibeln är Guds ord! Den ger den stora berättelsen om hur det som en gång började i paradiset också skall sluta i paradiset. Den ger oss visionen, Guds stora räddningsplan för hela skapelsen.

Men med uttrycket "Guds ord" avser jag inte att Gud ville allt det Bibeln beskriver, inte heller att allt är Guds ofelbara ord. Nej, det finns mycket där som Gud inte ville och en hel del ord är fiendens.

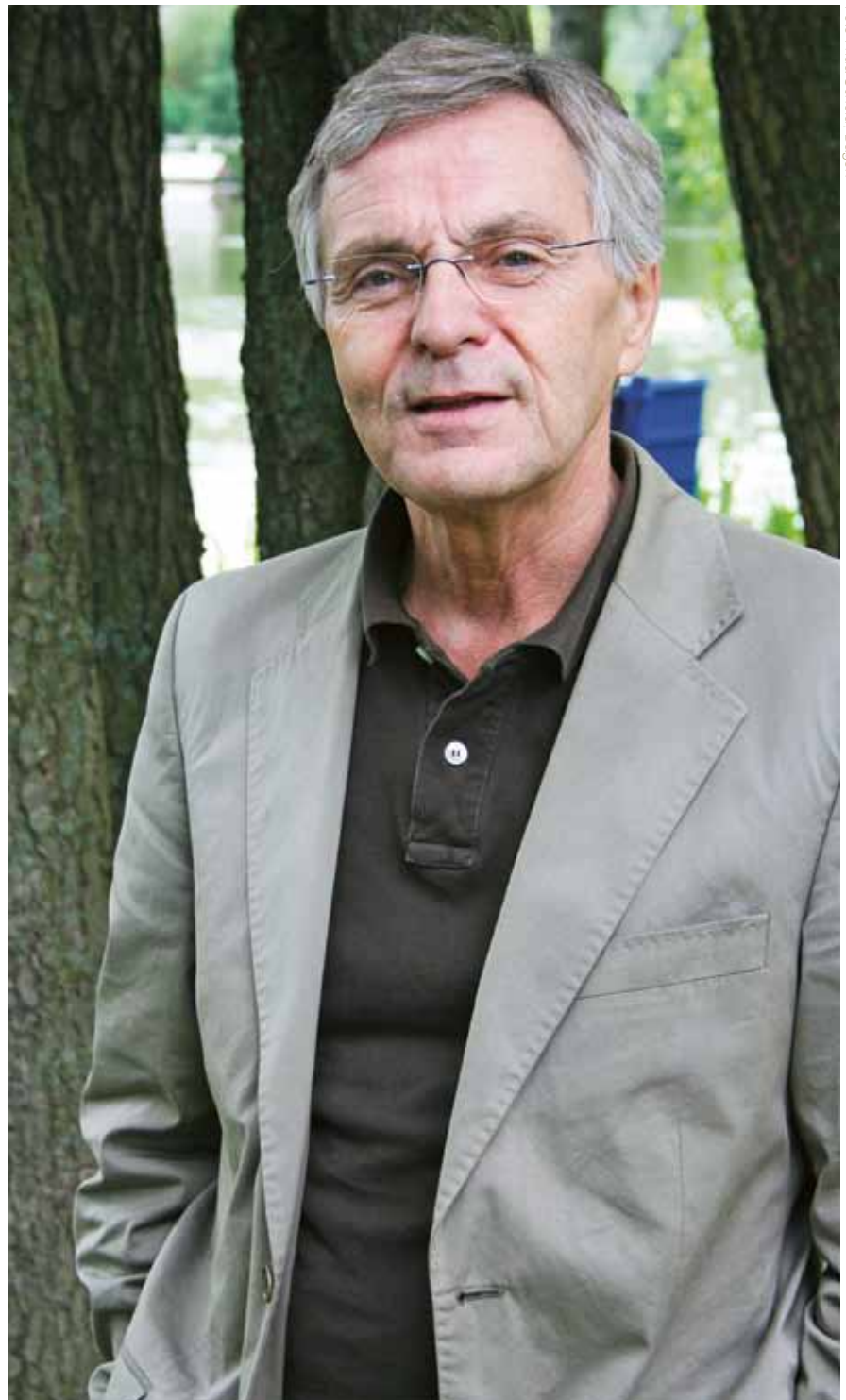
Min bibelsyn är den som jag finner i Nya testamentet. Där finns ett bestämt sätt att se på det som vi kallar Gamla testamentet, och därför vet vi i varje fall hur Nya testamentet ser på det som var judarnas heliga skrifter. Det har stor betydelse, för där finns Jesu egen syn på "Skrifterna".

För mig är det omöjligt att göra olika värderingar av bibelord mellan direkta

” För mig är det omöjligt att göra olika värderingar av bibelord ...

uttalanden av Jesus, profeternas uttalanden i Gamla testamentet och apostlarnas undervisning – allt är helig skrift! Jesusorden till Emmausvandrarerna är viktiga för mig, Luk 24:27: "Och med början hos Mose och alla profeterna förklarade han för dem vad som står om honom överallt i skrifterna."

Samma tankelinje följer apostlarna, Apg 28:23: "De kom överens om en viss dag, och då infann sig ännu fler hos honom där han bodde. Från morgonen till sena kvällen vittnade han om Guds rike och utlade vad det innebär, och

utgående från Moses lag och profeterna sökte han vinna dem för tron på Jesus." Bibeln vittnar alltså om Kristus, hela den historia som Bibeln berättar syftar fram mot honom.

Det händer rätt ofta att Sten-Gunnar Hedin beskrivs som debattör eller krönikör, men får han presentera sig själv väljer han titeln predikant!

Sten-Gunnar Hedin

FÖRSTÅR DU

Fördelar med att använda

Bibelläsning kan leda till andlig uppenbarelse, men också till språkförbistring. Texter från en annan värld och tankar från en annan tid kan skapa både frågetecken och främlingskap.

Som en hjälp för att råda bot på sådant finns det bibelkommentarer, böcker som på olika sätt analyserar och förklarar sådant som är svårbegripligt i bibelteater.

Guds ords uppenbarelse – vad betyder denna märkliga dubbla genitivkonstruktion på svenska? Det är inte ett bibelcitrat, men ett försök att med ett enda kryptiskt uttryck fänga en grundläggande problematik som gäller all bibeltolkning. Det handlar om grammatik, om semantik och om "betraktarens öga".

Alla språk innebär begränsningar, allt måste översättas och sedan omsättas i mottagarens hjärna. Och vad händer när det ska tillämpas i en människas liv?

Jag vill här ge några exempel på några bibelord som berör denna problematik.

Kedjereaktion

"Detta är Jesu Kristi uppenbarelse, som Gud gav honom för att visa sina tjänare vad som snart skall ske. Han sände sin ängel och lät sin tjänare Johannes veta det, han som har vittnat om Guds ord ... saliga de som hör orden i denna profetia ..." (Upp 1:1-3).

Johannes kom i hänryckning på Herrens dag och fick en gudomlig befallning: "Vad du ser, skriv det i en bok och skicka den till de sju församlingarna ..." (Upp 1:11).

En sammanfattning av perspektivet här är att Gud gav mandat åt Jesus, som sände en ängel till Johannes, som fick i uppdrag att skriva ner sina syn

i en bok och skicka den till församlingarna. För att förstå att detta koncept är besläktat med en tidstypisk judisk genre behöver man bibelkommentarer till vägledning.

Grekisk version

Timotheos fick följande uppmaning: "Kom ihåg vilka lärare du har haft och att du ända sedan dina barnår är hemma i de heliga skrifterna; de förmodar ge dig den kunskap du behöver för att bli räddad genom tron på Kristus Jesus. Varje bok i skriften är inspirerad av Gud ..." (2 Tim 3:14-16).

Här kan en bibelkommentar upplysa om att "skriften" i detta sammanhang är en grekisk version av GT inklusive apokryfer (NT fanns inte då). Texten betonar också lärarnas betydelse för tolkningen. En andlig läsning kräver både vägledning och kunskap.

En annan syn på uppenbarelsen förmedlas i Johannesprologen: "Ordet blev människa och bodde bland oss" (Joh 1:14).

Här handlar det både om inkarnation och om efterföljelse. Kristus blir en "bokstavlig" förebild. "Jag har gett er ett exempel", säger Jesus (Joh 13:15).

När Gud blev människa, underkastade Gud sig frivilligt tidens, rummets och den mänskliga naturens begränsningar. När Ordet blev kött, lät det sig

Fakta: Bibelkommentar

Det finns bibelkommentarer av varierande slag. Vissa fokuserar på tolkningen av den hebreiska eller grekiska grundtexten. Andra bibelkommentarer är exegetiska eller bibelvetenskapliga i vid mening. De kan vara mer eller mindre populärvetenskapliga i sin framställning.

Det finns också bibelkommentarer som är inriktade på nutida utläggning och förkunnselse. Då handlar det mer om hur texten kan tolkas i nuet än om historiska perspektiv. På svenska finns det en serie som heter *Kommentar till Nya testamentet* (EFS-förlaget, Verbum Förlag AB). Den är bibelvetenskaplig i vid mening. Kommentarer till drygt 2/3 av NT:s böcker är utgivna. På svenska finns också en serie som heter *Nya testamentets budskap* (Libris förlag). Den är inriktad på nutida utläggning. Hittills har sex böcker utkommit.

När det gäller GT är utbudet begränsat på svenska. Helt nyligen har dock en kommentar till den svenska evangeliebokens gammaltestamentliga texter utgivits (se artikeln).

VAD DU LÄSER?

en bibelkommentar

begränsas av språkens ofullkomlighet. Det får vi inte glömma bort, när vi tolkar Bibeln.

Språkförbistringen

Det finns väldigt många olika typer av bibelkommentarer. Jag ska ge ett litet axplock genom att välja ut konkreta exempel ur några böcker som kommenterar två av Pingstdagens texter. Första årgångens gammaltestamentliga läsning är hämtad från 1 Mos 11:1–9. Den handlar passande nog om Babels torn och språkförbistringen.

På det av Svenska Bibelsällskapet nystartade Bibelakademiförlaget utkom i december 2011 en kommentar till den svenska evangeliebokens gammaltestamentliga texter, *Det står skrivet*, av docent Gunnel André. Där skriver hon att utgångspunkten i 1 Mos 11:1–9 är den allmänmänskliga frågan "Varför talar folk så olika språk så de inte förstår varandra?" Svaret ges i form av en berättelse, som Gunnel André återberättar och kommenterar:

"Alla hade ett gemensamt språk när de flyttade österut till Babel. [Och så sa de:] Kom så tillverkar vi tegel! Men den uppmaningen tarvar en förklaring för åhörarna i Kanaans land, där man bygger i sten. Tegel kräver lera vilket det fanns gott om i Eufrats och Tigris' deltaområde. Kom så bygger vi en stad med ett himmelshögt torn! Då blir vi märkvärdiga och berömda!

Det som åsyftas är en trappstegsformad pyramid, en ziqqurat, med ett tempel på den översta avsatsen. De var

vanliga i Mesopotamien omkring 2100 – 550 f Kr. [...] Det är inte osannolikt att templet högst upp utgjorde en mötesplats för gud och människa." (s 247)

I texten blir bygget av tornet en snubbild för hybris. Guds motdrag beskrivs på ett påfallande mänskligt sätt: "Kom så går vi ner och förvirrar, egentligen

En ziqqurat, en trappstegsformad pyramid med ett tempel på den översta avsatsen.

Illustration Reijo Luotomäki

förbabblar deras språk! Härskar genom söndring kallas sänt. Och JHWH [Heren] skingrade dem från denna plats ut över hela jorden [...] Därför kallas staden BABEL, ty där gjorde JHWH jordens språk till ett BABEL." (s 248)

Pingstens under

Pingstdagens varje årgång lästa epistel (Apg 2:1–11) anknyter möjligen delvis till berättelsen om språkförbistringen. "Förvirringen" är som C K Barrett har framhållit en tänkbar språklig länk. I Babel blev människorna förvirrade av de många språken, medan skaran i pingstens Jerusalem blev förvirrad när var och en hörde just sitt språk talas. Episteltex- ten avslutas med en lång lista av folkslag, som har en motsvarighet i uppräknin- gen av folkslag i 1 Mos 10. Sent 2011 utkom en judisk kommentar till Nya testamen-

tet, *The Jewish Annotated New Testament* (Oxford University Press). Den kan fungera som en ögonöppnare, när det gäller naturliga judiska associationer till texterna i NT. I pingstdagens epistel stod det: "Men är de inte galileer allesam- mans, dessa som talar? Hur kan då var och en av oss höra sitt eget modersmål talas?"

Då kan det vara intressant att veta att galileer understundom betraktades som okunniga i rabbinsk litteratur (s 201).

Historisk fest

Pingsten eller veckohögtiden, som den också kallas, var ursprungligen en skördefest. I sin kommentar till Apostlagärningarna (EFS-förlaget, Stockholm 1983) skriver professor Edvin Larsson att festen inom judendomen blev "mer och mer historiserad och kom att firas till åminnelse av lagens utgivande vid Sinai", men att det är "ovisst om detta motiv för högtiden var dominerande redan i nytestamentlig tid" (s 34).

En pseudepigrafisk judisk text från 100-talet f Kr visar att festen redan då hade vissa inslag av förbundsförnyelse. Jubileerboken 6:17–19 talar nämligen om förbundet med Noa, som nästan bara Abraham, Isak och Jakob höll och som därför behövde förnyas genom Mose på berget.

Pingstens under manifesterar "ett nytt förbund, som inte är bokstav utan ande" (2 Kor 3:6; jfr Luk 22:20).

Mikael Winninge
Översättningsdirektor

Samliga foten Olaf Brandt

Professor Christer Åsberg gratulerade med påskris och ordvits om bokblad, Krister Andersson välkomnade, Gunnel André signerade böcker, Mikael Winninge höll tal och gästerna minglade.

Festligheter med författarbesök

I mars var det dags för fest och firande av det nystartade förlaget. Svenska Bibelsällskapets styrelse fattade redan den 21 september 2011 det historiska beslutet att bilda bokförlag, och äntligen har Svenska Bibelsällskapet, likt många bibelsällskap i världen, en förlagsverksamhet. Bibelsällskapets förlag har en underavdelning som kallas Bibelakademiförlaget som så här långt har gett ut två titlar.

Den första boken, *Den bibliska berättelsen*, är skriven av professor Bo Johnson (Lund). Den andra, en kommentar till evangeliebokens GT-texter, med titeln *Det står skrivet*, är författad av docent Gunnel André (Uppsala).

Båda författarna var på plats den 20 mars och signerade böcker och minglade med ett 50-tal gäster. Bibelsällskapets personal serverade dryck och smittor och Krister Andersson och Mikael Winninge höll tal. Det blev en varm och trevlig tillställning. Flera gäster passade på att

köpa böcker till festpriser. Några dröjde sig kvar i diskussioner med författarna.

– Det var verkligen roligt att så många kom och gratulerade oss till förlagsstarten. Flera uttryckte att de väntat på att vi skulle ta det här steget. Vi blev riktigt uppmuntrade. Trots att förlagsbranschen i sin helhet har det tufft känns den här satsningen rätt, säger generalsekreterare Krister Andersson.

Biblar och bibellittertur

Förutom utgivning av biblar kommer Bibelsällskapets förlag att publicera litteratur med återgivning av bibeltext som bärande inslag.

Bibelakademiförlaget har ett delvis annat grundkoncept med utgångspunkt i den professionella bibelvetenskapen. Akademi för Bibelvetenskap består av drygt 30 exegeter med nuvarande eller tidigare anställning vid universitet och

högskolor. Den ekumeniska bredden är stor. Flera av akademiledamöterna kommer att vara involverade i översättningen av *De apostoliska fäderna*, som startar 2012. Längre fram kommer de att utgöra grundstommen i kategorin exegeter som

förväntas göra nästa översättning av Nya testamentet.

Akademien har också ett intresse av att producera handböcker, läromedel och populär-

vetenskap på svenska. De två viktigaste kriterierna är kvalitet och anknytning till Bibeln.

Nya böcker på gång är en översättning av Döda Havsrollarna och en bok om aposteln Paulus. Paulusboken förväntas vara klar till Bok- och biblioteksmässan i september, och då är Bibelsällskapets förlag på plats i Göteborg.

”Det var roligt att så många kom och gratulerade!”

Lotta Ring

RÖD TRÅD

*Bo Johnsons bok
Den bibliska his-
torien går under
vinjetten Bibel-
akademiförlaget.*

Bo nystar fram Bibelns samband

Bo Johnson, en av de allra första författarna som ger ut en bok på Bibelsällskapets förlag, vem är du?

– Jag föddes i Bohuslän 1928, var student i Göteborg, studerade teologi i Lund, prästvigdes i Göteborg 1955, blev teol dr i Lund 1963, ägnade mig åt undervisning och forskning i ämnet Gamla testamentets exegetik med studium av texter (hebreiska, grekiska, arameiska, armeniska) och viktiga bibliska begrepp. Även engagerad i förhållandet mellan kyrkan och judendomen i Sverige och utomlands. Blev professor emeritus 1995.

Hur kommer det sig att du skrev boken *Den bibliska historien*?

– Boken är ett försök att sammanfatta vad Bibeln säger. Impulsen till att skriva boken väcktes egentligen av frågeställningen "Varför måste Jesus vara med?"

Vad handlar boken om?

– Boken handlar om vår kristna tro med utgångspunkt från den bibliska berättelsen. Jag har försökt kombinera fördjupning med enkel framställning och har kanske särskilt haft studiecirkel eller kristen undervisning överhuvud i tankarna.

Det har sagts att din bok hjälper en att se sammanhang i Bibeln. Får man säga att Bibeln har "en röd tråd" man kan följa?

– Ja, ju mer man läser Bibeln, desto mera märker man att det blir ett sammanhang, en röd tråd som löper genom eller under berättelsen och som man så småningom märker att man själv knyts an till. I berättelsen ligger ett inkapslat syfte, som blir allt tydligare.

Foto Olaf Brandt

Professor emeritus Bo Johnson är tillsammans med Gunnel André pionjärförfattare inom Bibelsällskapets förlag. Hans digra erfarenhet märks i den lättlästa bok som lotsar genom Bibelns historia.

Hur tänker du kring naturvetenskap i förhållande till bibelläsning?

– På det yttre, historiska planet går Bibelns berättelse hand i hand med varje ny tids naturvetenskap. Nya naturvetenskapliga upptäckter ställer nya frågor. Men tron är ingen intellektuell kapitulation. Att sätta till exempel skapelsetro och utvecklingstro mot varandra är som att fråga: "Tror du på starten eller på resan?"

Vad händer med läsförståelsen om man hoppar över Gamla testamentet och bara läser Nya testamentet?

– För att vara kristen räcker det med att ta åt sig Johannes 3:16. Men läser

man inte Gamla testamentet också, kommer ens kristna tro att lida av vissa bristsjukdomar, som framför allt visar sig i trons anknytning till verkligheten.

Och tvärtom, vad händer om man bara läser Gamla, men inte Nya testamentet?

– Läser man däremot bara Gamla testamentet kan det bli svårare att förstå vem Gud är, särskilt om man saknar en judisk eller en kristen kunskap som bakgrund. Kvar blir frågor och väntan.

Har du något råd att dela med dig av till den som tycker att Bibelns texter kan vara svåra att ta till sig och förstå?

– Bibelns berättelser kan ibland vara mycket svåra att förstå och ta till sig, inte minst när de strider mot vad vi anser vara rätt och riktigt.

– Vi kan känna igen Bibelns människor i oss själva, men det som framställs som Guds handlande i historien kan vi inte alltid förstå eller försvara. Vi får läsa vidare och hoppas att det klarnar när vi kommer fram till påskan och uppståndelsen.

Om jag rekommenderar någon att börja läsa Bibeln, vilken text ska jag föreslå som första läsning?

– Börja till exempel med Lukas och Psaltaren (läs gärna parallellt), gå vidare med ytterligare ett evangelium och Apostlagärningarna tillsammans med Första Moseboken.

– Läs inte bara korta stycken utan en längre text, så att det blir ett sammanhang. Fortsätt vidare och återvänd hela tiden!

Lotta Ring

VILLANDE I VISAN		KAN BETAL- NING VARA I								SOM ATT LIGGA I		MÅNGEN I STRÖM- MEN
→			GÅSGÅ! HURSA! FÖR MÅN- GA ORD		MER ÄN FLERA RIDDARE BERÖM		KÖPES VÅL VIN NUMERA	GÖR HAREN		HAPÅ KÄNN LÄGGER SKYTTE		
PLATS FÖR UNDER							GÖR KÄR LÄGE					↓
ÅKERMÄTT	↓							LÄGGER KÖPSUGEN				
SOM EN MUNFULL					NAMN SOM BÄR					KOM IN UT- FRÅN		BARA FÖR ELITEN
KAN DEN VILSNE					ÖVERLÄTT UPPGA TILL VISS SUMMA				MUSLÄTE	BEVISAS MER ÄN BARA REN		
BAKSLAG			SLÅ RUNT SÅ DET HÖRS	GÖRS BROTT TILLTAL				SPELAR ORGELN FEM				
SOM EN HUNDRA- DEL		SOM ÄRG LADE HY- LAND PÅ HYLLAN			ÄR FÖRBI		SOM BRUDKLÄNNING HON BLEV KÄND FÖR JAZZ OCH HON BLEV KÄND FÖR VINK			INGEN- TING NUMERA		ÄR KÄND FÖR SIN JUL
→					VID VISS NEDGÅNG			SLANTS I BÖR- JAN				
HAR SIN KARNEVAL				AVSLUTAR HÖG MEN EJ LÅG		HAR ORV			STUVNING NÄMNDE			
DE GAV FART ÅT BÅDE MOGREN OCH GUNDE	→			→			→					!
							STÅR RÄTT OFTA					!

Tävla och vinn en bibel-CD och vackert bokmärke!

Vanligtvis brukar vi ge bokpriser till våra korsordsvinnare, men den här gången lyxar vi till det och bjuder på en CD med fjorton kända och okända bibeltexter ur Bibel 2000 om livet och tron, döden och hoppet, tiden och kärleken. Dessutom bifogar vi ett bokmärke i gulmetall till din sommarläsning med texten "The Lord is my shepherd" (Herren är min herde).

Klipp ur denna svarskupong och posta den till oss eller skriv svaret på ett vykort! Sex vinster lottas ut. Adressen är:
Bibelsällskapet, Box 1235, 751 42 Uppsala

Orden i de blå fälten är: _____

Namn och adress: _____

SOMMARLÄSNING

Pocketbibeln

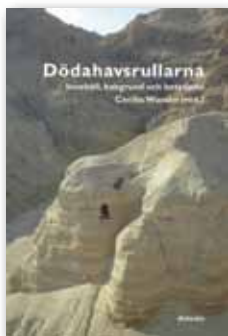
Innehåller bibelöversättningen Bibel 2000 med Gamla testamentet, Apokryferna och Nya testamentet. Varje bibelbok börjar med en kort introduktion. Det här är en bibel som du kan ha med dig i väskan, på semesterresan, lägret med mera.

Best nr 1694 Pris 79:-

Dödhavsrullarna – innehåll, bakgrund och betydelse

Forskare presenterar de senaste vetenskapliga rönen och teorierna i tolkningen av Qumrantexterna. Boken ger en överblick över skriftsamlingen och en inblick i texternas historiska, religiösa och sociala bakgrund.

**Best nr 1707
Sommarpris 229:- (289:-)**

Starkare

Fyrtio dagar av hårdrock och andlighet

Författaren Brian Welch tar oss med på en fyrtio dagar lång vandring som är uppbyggd kring de bibeltexter som har bidragit till att forma hans kristna tro och hjälpt honom att hitta ljusglimtar i livets mörkaste stunder.

Best nr 1705 Pris 198:-

Guds lilla gröna

Lite lugn och ro när livet går för fort. 150 tidlösa sanningar och bibelord i en liten smakfull bok med sköna gröna illustrationer. Inbunden.

Best nr 759 Pris 119:-

Djuren berättar

Boken innehåller åtta älskade bibelberättelser, återberättade ur djurens perspektiv - med mycket värme, humor och kloka iakttagelser.

Best nr 1717 Pris 149:-

Öppet sinne – öppen bibel

En bibel-CD med samtalsguide och läsplan

Lyssna till kända och okända bibeltexter. Lär och reflektera. Läs fler bibeltexter. Låt din bibelkunskap växa medan du ligger i hängmattan och lyssnar.

**Best nr 1323
Extrapris 39:- (119:-)**

Bibel 2000 affisch

Hela texten på en affisch

En vacker affisch med Bibeln i minitext. Passar som diskussionsmaterial i konfirmandarbete eller bibelstudiegrupp. Rama gärna in den. Lupp ingår!
Format 70 x100 cm

**Best nr 1687
Extrapris 149:- (199:-)**

**Beställ via www.bibelbutiken.se eller ring 018-18 63 39.
Du kan även skicka in talongen nedan till Bibelbutiken.
Obs! Semesterstängt vecka 28-31. Beställ gärna innan!**

Jag beställer följande varor från Bibelbutiken:

Sommarläsning (talongpriserna gäller till 121213):

- ☐ Pocketbibeln, 79:- (nr 1694)
- ☐ Dödhavsrullarna, 229:- (289:-) (nr 1707)
- ☐ Starkare, 198:- (nr 1705)
- ☐ Guds lilla gröna, 119:- (nr 759)
- ☐ Djuren berättar, 149:- (nr 1717)
- ☐ Öppet sinne – öppen bibel, 39:- (119:-) (nr 1323)
- ☐ Bibel 2000 affisch, 149:- (199:-) (nr 1687)
- ☐ Jag önskar Bibelbutikens nyhetsbrev via e-post, min mejladress är: _____

Nyutkommet på Bibelakademiförlaget:

- ☐ Den bibliska berättelsen av Bo Johnson, 179:-
- ☐ Det står skrivet av Gunnel André, 369:- (419:-)

Sänd talongen till:

**Bibelsällskapet
Box 1235
751 42 Uppsala**

Namn och adress: _____

årsredovisning **BIBEL** i siffror SÄLLSKAPET 2011

- **10** samfund representerade Bibelsällskapets huvudmän
- **12** personer var anställda under året på totalt 920 procent tjänster
- **627** enskilda medlemmar var registrerade
- **2 802** enskilda givare bidrog med gåvor
- **402** stödförsamlingar gav 1 500 kr var till Bibelsällskapet
- **-91 000** kronor landade underskottet för verksamheten på 2011
- **496** bibeläventyrare/instruktörer träffade 30 000 elever
- **110** nya instruktörer utbildades i Gamla och Nya testamentet
- **1 200** Bibeläventyr bokades av skolklasser och församlingar
- **3** webbplatser hölls igång: bibelsallskapet.se bibeln.se bibelbutiken.se
- **11 000** exemplar av tidningen Bibel trycktes vid fyra tillfällen
- **5 280 000** kronor samlades in till projekt och verksamhet
- **13** procent av insamlade medel gick till insamlingskostnader
(Tillåten gräns 25 procent!)
- **19** bibelprojekt i andra länder fick bidrag
- **95** procent av försäljningen i Bibelbutiken skedde via nätet
- **54 000** julkort såldes (Nytt fint julkort är på gång för julen 2012!)
- **2 728** personer laddade ner appen Bibel 2000 till iPhone
- **43** personer reste med Bibelsällskapet till Israel

(Bibelsällskapets årsredovisning återfinns i sin helhet på www.bibelsallskapet.se)

Gåvor blir till hopp & tro

Bibelsällskapet är en 90-kontoorganisation som driver och stöttar projekt i Sverige och i världen. Vi är beroende av gåvor och testamenten som förvaltas vidare till internationella hjälpinsatser och bibelaktiviteter.

Att samla in pengar till bibelöversättning och bibelspridning är ett utmanande arbete, men desto roligare är det när gåvor kommer in. **Varmt tack till alla givare och till alla församlingar som skänker kollekter till Bibelsällskapets arbete!** Utan våra viktiga givare fungerar inte verksamheten och nya givare är varmt välkomna! Givarna och Bibelsällskapets medlemmar är vårt bärande.

Kom ihåg att ett bekvämt och bra sätt att ge är att bli autogirogivare. Det går också att ge högtidsgåvor och minnesgåvor till förmån för Bibelsällskapet. Då skickar vi telegram till mottagaren. Välkommen att kontakta insamlingsansvarig Lotta Ring för alla typer av givande, tfn 018-18 63 36. E-post: lotta@bibeln.se

Folder om Bibeläventyret

En ny informationsfolder för Bibeläventyret är på gång. I samarbete med en referensgrupp från skolan bestående av rektorer, lärare och utbildare på lärarhögskolan har Bibeläventyrets styrgrupp tagit fram en ny informationsbroschyr. Målgruppen är beslutsfattare och andra inom skolans värld som man vill presentera Bibeläventyret för. Broschyren på åtta sidor innehåller information om pedagogiken, nya läroplanen och allt praktiskt. Mottagaren får snabbt och enkelt en översikt, ser vad det kostar och att det är okej att genomföra Bibeläventyret i skolan. För mer information kontakta Olof Brandt, 018-18 63 32. E-post: olof@bibeln.se

Jag önskar information från Bibelsällskapet om:

- ☐ Hur jag blir medlem i Bibelsällskapet
- ☐ Hur jag enkelt ger en gåva varje månad via autogiro
- ☐ Hur jag får tidningen Bibel gratis 4 ggr/år
- ☐ Vilka insamlingsändamål Bibelsällskapet har
- ☐ Saker att tänka på när jag skriver testamente
- ☐ Hur min församling kan bli stödförsamling
- ☐ Bibeläventyret i skolan, åk 4-5
- ☐ Övrigt, nämligen
- ☐ Jag önskar Bibelsällskapets nyhetsbrev via e-post, *min mejladress är:* _____

Sänd talongen till:
Bibelsällskapet
Box 1235
751 42 Uppsala

Namn och adress: _____

Telefon: _____

Biblar till Kina

Den kristna befolkningen i Kina, både den protestantiska och den katolska, fortsätter att växa. Den officiella uppskattningen är 30 miljoner kristna, men inofficiella siffror säger 100 miljoner!

Efterfrågan på biblar ökar varje år. Sedan upprättandet av Amity-tryckeriet 1987 har 54 miljoner biblar tryckts och delats ut i Kina. Om detta antal jämförs med det inofficiella antalet kristna i Kina finns det fortfarande ofantliga mängder människor som inte har en egen bibel.

Majoriteten av de kristna i Kina bor på landsbygden, och de flesta av dem har fortfarande inte råd att köpa en bibel. Behovet av subventionerat bibelpapper är därför stort, då det gör att priset på biblar kan hållas överkomligt. Även gratis utdelning av biblar är viktigt för dem som trots subventioner inte har råd att betala.

Svenska Bibelsällskapet har lovat att stödja bibelspridandet i Kina med nästan 100 000 kronor i år. Det blir 10 000 biblar till människor som får växa i tro och kunskap. Kyrkorna har problem med att det förekommer villolärar i och med den snabba väckelsen, och tillgången till biblar motverkar sådant. Man satsar även på att öka läs- och skrivkunskapen, och nyligen fick UBS ett officiellt erkännande av UNESCO för sina utbildningsinsatser.

Good Samaritan

Hiv- och aidsprogrammet Good Samaritan hade sitt årliga möte i Addis Abeba i mars med 80 representanter från 23 länder. Huvudtemat var mänsklig värdighet. Det centrala budskapet i Good Samaritan är: Hur bevara sin egen och andras värdighet och visa kristen kärlek inför en så tung utmaning som hiv och aids? En av dem som har deltagit i en lokal Good Samaritan-kurs säger: "Nu förstår jag att Gud älskar mig även om jag är hiv-positiv. Nu har jag fått mod att vara öppen och själv vara aktiv i kampen."

Många kineser har väntat i flera år på att få en egen bibel.

Santificia foton Dag Kler, Simeon

En bön om förbön för Kina

Vi har blivit ombudade av Kinas Bibelsällskap att be för deras arbete och för det kinesiska folket. Var gärna med och be!

Be för de miljontals fattiga på landsbygden i Kina, de som ännu inte har en egen bibel. Be för finansieringen av dessa biblar.

Be för varje kristen som tar emot en bibel, att de kan läsa och förstå Guds ord och förvalta det.

Be för varje icke-troende eller sökare som tar emot en bibel, att deras hjärtan kommer att öppnas.

Be att bibeltexterna hjälper läsaren att växa i hans/hennes förståelse och tro på Jesus Kristus.

Bibelord i mobilen

Du kan få ett nytt bibelord i mobilen varje dag utifrån ett tema du väljer själv. Beställ abonnemang på www.bibleme.com!

Kalendarium

Midsommar

Bibelbussen besöker Torpkonferensen, Torp (Örebro).

2–6 juli

Bibelbussen besöker Lapplandsveckan, Husbondliden (Lycksele).

27–29 juli

Bibelbussen besöker sommarhemmet Sofielund i Sala.

31 juli–3 augusti

Bibelbussen besöker Rättvik och Classic Car Week – biblar och bilar!

9–12 augusti

Bibelbussen värmer frusna själar på festivalen Frizon, Torp (Örebro).

7–9 september

Världens fest i Malmö, Olof Brandt representerar Bibelsällskapet på plats.

Bibeläventyret

Instruktörskurser i: Gamla testamentet

20–23 augusti

Karlstad

15–18 oktober

Härnösand

Nya testamentet

8–10 oktober

Alvesta

Mer kursinformation hittar du på www.bibelaventyret.se eller ring telefon 0511-595 03 så får du veta mer!

Bibelns innersida skimrar

För några år sedan besökte jag det antika Efesos och gick på samma gatstenar som flera av apostlarna en gång gjorde. Två tusen år emellan oss försvann plötsligt. Jag hörde ekot av de första lärjungarnas fotsteg i vimlet omkring mig, vittnesbörden om deras möten med den uppståndne Kristus kom nära. Det är när vi ser Bibelns ord börja leva som vi kan träffas av det som en gång etsade sig fast hos Markus: Jesus blick fylld av kärlek träffar oss (Mark 10:21).

Bibeln är en fantastisk bok, eller rättare sagt samling av böcker och brev av skilda slag tillkomna under en lång tidsperiod. Det speciella ligger inte i att det skulle vara någon gudomligt sanktionerad regelsamling, inte heller i att det skulle vara böcker tillkomna efter gudomlig diktamen. Bibeln är tvärtom i hög grad en mänskligt präglad boksamling. I det ligger faktiskt en del av själva finessen. Bibeln är den heliga skrift därför att den vittnar om den helige, om Gud. Den är mänskligt präglad eftersom vi i Bibelns brokiga värld möter medmänniskors erfarenheter av möten med Gud. Det blir skildringar precis lika begränsade och bristfälliga som varje människa är, men de skimrar eftersom de målar hur Gud bryter in i vår mänsklighet.

När vi öppnar Bibeln är det alltså pulserande liv som slår emot oss. I den kristna kyrkans gemenskap har ett medvetet urval gjorts av just de möten, händelser och erfarenheter som varit banbrytande och därför nu ingår i Bibeln. Urvalet som blivit Bibeln kallar vi "känön" som betyder "rättesnöre". Redan evangelisten Johannes skriver i slutet av sitt evangelium att han har gjort ett urval "för att ni skall tro att Jesus är Messias, Guds son, och för att ni genom att tro skall ha liv i hans namn" (Joh 20:30-31). Luther uttrycker långt senare något av detsamma när han säger att Kristus är Bibelns kärna och stjärna.

Jag vill göra två speciella noteringar. Den ena handlar om betydelsen av att inte tappa bort det tydande sammanhanget när vi läser Bibeln, vad allt går ut på. Historien visar hur fel det annars kan gå. Lösryckt ur sitt sammanhang kan Bibeln tjäna de mest grumliga syften. Med kyrkans gemensamma tro som kompass, sammanfattad i vår trosbekännelse, kan vi hitta rätt i Bibelns myllrande landskap. Den andra noteringen handlar om konsekvensen av att Bibeln inte är en regelsamling. När vi hör och besvarar tilltalet som är Bibelns innersida, då leder det till att vi måste ta ansvar. Bland annat också att ta ansvar för de dagsaktuella frågor som måste lösas i kyrkans lära och liv. Oftast finns det då inget självklart facit i Bibeln. Då får vi i stället under bön och diskussion söka oss fram. I de sammanhangen är tiden ett ofta underskattat nådemedel.

Bibeln är en fantastisk bok just för att den i sin mänsklighet bär på erfarenheten av mötet med Gud och det jublande glada som ligger i att det mötet kan bli vårt!

Biskop Per Eckerdal Göteborgs stift

(Textens copyright tillhör Korsväg, Göteborgs stiftstidning)

Foto Kristin Lidell